

Idékatalog

til "Vejle bliver industriby"

af projektgruppen Vejleshistorie.dk – lokalhistorien i undervisningen v/Dan Damsø

Dette er tænkt som et idékatalog til hvordan man kan inddrage materialet og lokalhistorien i undervisningen samt en kort beskrivelse af de tanker, der ligger bag vores produkt.

Det fortæller virksomhedens historie generelt og virksomhedens historie fra to forskellige personlige vinkler; arbejdsgiverens og arbejderens, og er tænkt benyttet på 5. – 6. klassetrin, men kan selvfølgelig benyttes i andre sammenhænge, hvor man som underviser eller privat person, finder det brugbart.

Materialet er ikke nødvendigvis tænkt gennemgået fra A-Z, det er tanken, at man kan kombinere de oplysninger, man har brug for og selv sammensætte sit eget undervisningsforløb ud fra valg af metode, fokuspunkter og arbejdsform.

Materialet er desuden tænkt dynamisk og vil muligvis med tiden blive suppleret med yderligere oplysninger.

Om fiktion og fakta i materialet

For at gøre erindringerne mere levende og vedkommende, er de skrevet som om, det er børn, der taler om deres fædre og bedsteforældre.

Ligesom arbejdsgiverne er virkelige personer, er de tre arbejdere det også. De har alle tre arbejdet på de pågældende fabrikker.

De tre børnebørn, der fortæller erindringer, fra arbejdsgiverens vinkel er Harald, Ib og Holger. De er alle virkelige børn og børnebørn af de mænd, de fortæller om. Det samme gælder Rasmus Bjerres barnebarn Lise.

Men børnene Kirsten og Hanne er opdigtede.

Det skyldes, at det ikke har været muligt at finde navne på Marie Thomsen eller Niels Ferdinand Händels børnebørn. Derfor har børnebørnene i stedet fået navne, der ifølge dansk statistik er de mest almindelige pigenavne i Danmark.

Ingen af de seks børn bliver nævnt med efternavn. Dette skyldes, at Rasmus Bjerres barnebarn Lise er en virkelig person. For at værne om hendes privatliv er hun anonymiseret ved, at kun hendes fornavn er nævnt. Derudover kalder børn sjældent hinanden ved efternavn, så ved kun at nævne fornavnet, kommer de fortællende børn, og de børn, der læser undervisningsmaterialet, på samme niveau.

Generelt for alle seks fortællinger om børnenes fædre og bedsteforældre er, at fortællingerne er sat sammen af erindringer fra forskellige personer og oplysninger fra flere forskellige bøger og kilder. Oplysningerne er sande, men det er ikke nødvendigvis de nævnte personer, der har fortalt dem.

Hvorfor inddrage den lokale industrialisering i undervisningen?

Ud over den åbenlyse fordel ved at benytte lokalhistorien og derved gøre historien nærværende, kan man helt konkret forholde sig til "Fællesmål" i historie. Alt efter hvilke fokuspunkter og hvilken arbejdsform og metode man vælger, giver materialet mulighed for at belyse mange af trinmålene i større eller mindre grad. (se afsnittet "Fællesmål" og "Vejle bliver industriby")

FOKUSPUNKTER KUNNE VÆRE:

Produktion:

Hvilket produkt fremstillede de forskellige virksomheder, hvordan og hvilke forudsætninger var der for produktionen.

Dampmaskinens/elektricitetens betydning for produktionen.

Byudviklingen:

Havnen og jernbanes betydning. (obs. kun ganske kort beskrevet i materialet).

Spor efter virksomhederne i dag (byvandring).

Brug af historiske kort (fx www.kms.dk).

Før og efter billeder.

Hvilke muligheder var der før havnen og jernbanen.

Dampmaskinens betydning for placering af virksomhederne.

Nærområdet:

Ud fra en gennemgang af materialet arbejdes der med en eller flere lokale nuværende industrier og deres udvikling. (kontakt evt. Vejle Byhistorisk Arkiv eller den lokale lokalhistoriske forening. Oversigt over lokalhistoriske foreninger

Arbejds miljø/boligforhold:

Med udgangspunkt i erindringer arbejdes der med arbejderne kontra virksomhedsejernes vilkår dengang og i dag. Arbejdermuseets hjemmeside

Industrialiseringen:

Med udgangspunkt i Vejles industrialisering beskrives Danmarks industrialisering og dens betydning

Øvrige ideer kunne være:

Inddragelse af bedsteforældre

Fremvisning af filmen "Vestbyen for altid" (Byhistorisk arkiv.)

Fremvisning af filmen "Danmarks industrialisering" af Finn Løkkegård. (DFI)

Kontakt til Byhistoriske Arkiv og Vejle Museum for yderligere information og evt. besøg.

"Fællesmål" og "Vejles bliver industriby"

Trinmål efter 6.klasse

Historie i fortid og nutid

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle om udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til kongemagt, kirke, landbrug og industri
- give eksempler på relationer mellem lokalhistorie og Danmarks historie
- beskrive sammenhænge mellem Danmarks historie og Nordens og Europas historie, som det kommer til udtryk i kulturen og i alliance- og blokpolitik
- fortælle om historiske personligheder og den betydning, de tillægges for udvikling af politiske og kulturelle fællesskaber, herunder Luther og reformationen samt Grundtvig og folkeoplysningen
- give eksempler på emigration, immigration og mobilitet og den betydning det har for familier
- fortælle om mødet mellem europæere og andre folk under opdagelsesrejser og erobrings togter
- beskrive statslige styreformers som tyranni, oplyst enevælde og demokrati
- beskrive magtforhold mellem samfundsborgere og magthavere reguleret gennem lovgivning, forhandling eller revolution
- give eksempler på betingelser for varefremstilling i forskellige samfundstyper, herunder selvstændige håndværk og landbrug, industrialisering og kollektivisering.

Tid og rum

- Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at
- placere emner og temaer, som klassen har arbejdet med, på klassens tidsfrise og angive geografisk område
- placere begivenheder tidsmæssigt ”før”, ”efter” og ”samtidig med” hinanden, dvs. benytte relativ kronologi
- kende betegnelser for tidsepoker, der knytter sig til Danmarks historie, herunder stenalder, bronzealder, jernalder, middelalder og oplysningstid
- give eksempler på tidstypiske fremstillingsformer og opfindelser, der er begrundet i udvikling af værktøj, materialer og videnskab
- sætte begivenheder fra Danmarks historie i tidsmæssig relation til verdens historie.

Fortolkning og formidling

- Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive hovedindholdet af en historisk fremstilling og præcisere de vigtigste budskaber
- formulere enkle historiske problemstillinger
- inddrage spor fra fortiden i egne fremstillinger og fortællinger
- anvende relevante informationskilder fra filmklip, internettet og avisartikler
- tage stilling til forskellige fortolknings budskaber
- begrunde egne holdninger til historiske problemstillinger
- give eksempler på de tegn på synsvinkel, som en fortællings ophavsmand viser
- formulere historiske fortællinger, som lægger sociale og kulturelle perspektiver på historiske begivenheder
- etablere historiske scenarier i form af drama, rollespil og udstilling.

God fornøjelse...